

מסורת הש"ס

(א) [ערכין כה, ג] (פירושו מהי קרב וחינו שלש קנין שאלה מלאכה, ערוך, א) ופי' מקום אצטרוני משכן עררץ און הסהר, ערוך, ד) גיל' ל"ב, ב"מ דף ס"ה, (ו) [במקומות פ"ק, א] וינקלה [כ"ז, ט] רש"י, ט) [נשמי רש"ש, א] ין כענין מפחרין במעשטה על רוב השדה שהא ו' סאין ל"ל רש"י, ט) [ג"ל כמין, ט] [ג"ל כמני עיר חומה], ט) [ג"ל המוכר ד' לא, וס' חס' ד"ה מין],

תורה אור השלם

1 ואם משרה אצותו יקדיש איש לך ויהי ערפך לפי דורו וצ' חומר שיערים בתמישים שקל בקקו יקרא כד טו

הגהות הב"ח

(א) רש"ב ד"ה בני כד חיל' ופי' אכל אל רובן של ד' קנין כ"ל וזמית שדה נמחק:

מוסף רש"י

אין נמדדין עמה. לפדות לפי חשבון זה הקלוז צפרשה דחשיצי שדה צפני עזמן וכיון דלא היה שדה זרע דלקמן דמוקמינן לה צנקעים מלאים מים אין נפדין אלא בשווייהן. ובתורת כהנים^י מפיק לה מקראי ואם משנת היוכל יקדיש שדהו^י מה ת"ל מנין אמה אומר היו שם נקעים עמוקים כו' שאין נמדדין עמה ת"ל שדהו. וליכא למימר אין נמדדין עמה דלא קדשי כלל דהתנן בשליה המוכר את הבית (לעיל דף ע"א). המקדיש את השדה הקדיש את כולו אפי' צור וגת וכ"ש נקעים וסלעים: **פחות מן נמדדין עמה.** ונפקא לן בתורת כהנים ואם אחר היוכל יקדיש שדהו מה ת"ל מנין אמה אומר היו שם נקעים עמוקים פחות מעשרה או סלעים גבוהים פחות מ' טפחים ערי אלו נמדדין עמה ת"ל שדהו: **נמדדין עמה.** לפדות לחשבון סלע ופוגדיון לבית כור לשנה: **ואמאי.** אין נמדדין לפדות לפי חשבון: ליקדשו **באפי נפשיהו.** כלומר אם אין רואה לתודען עמה לפי שכן שדה חשוב צפני עזמן ויכול לפדות כל אחד ואחד צפני עזמו כמקדיש שמי שדות שיכול לפדות זה בלא זה ליקדשו מיהא בצנפי נפשיהו כשכלה עדה אותה הנקעים צפני עזמן לפי חשבון בית זרע חומר שעורים צנ' שקל כסף כדין שדה אחוזה ואמאי קמני אין נמדדין דמשמע כלל וכלל אינן בקדושת תורת שדה אחוזה אלא קדושת דמים לפדות בשווייהן: **וכי סימא כיון דלא הוי ציס כור.** אותן הנקעים: **אין קדשי.** צפני עזמן בתורת שדה אחוזה אלא לפדות בשווייהן כשדה מקנה ומשום דגבי שדה אחוזה זרע חומר שעורים כתיב: **והפניא.** בתורת

כהנים גבי שדה אחוזה דכתיב ואם גאל יגאל את השדה המקדיש אותה שדה מה ת"ל שיכול אין לי אלא המקדיש בית כור שגואל צענין הוא הקדיש בית לתן בית סאה בית קצ מנין ת"ל שדה מכל מקום הכי ממינא בתורת כהנים: **דלאו בני זריעה נינהו.** ולא קרינא להו בית זרע הלכך אין נמדדין עמה אלא^י [צפני עזמן] לפדות בשווייהן: **אזי כיני.** כיון דטעמא משום דהא בני זריעה אפי' פחות מ' נמי לא הוי נמדדין עמה: **נגאלי דארעא.** בדיקושי הקרקע ואין להם שם פה עזמן וכיון דיעקר השדה ראויה לנבי שדה: **שידרי.** גבשושיות שאי אפשר לקרקע להילקט צמלקט ורהיטמי שלא יהו צה צקועים וגבשושיות: **נגאלי.** אנקעים קאי ושידרי קאי אסלעים: **הלא מאי.** נקעים עמוקים י' דמתניתין גבי מכירה דקמני נמי אין נמדדין עמה מי מיירי נמי צנקעים מלאין מים דומיא דסלעים והלכך לא הוו בכלל בית כור עפר אצל אי הוו ראוין לזריעה נמדדין עמה כדאמרן גבי הקדש או דלמא לא דמי מכירה להקדש דאין אדם רואה דלקמן: **אין אדם רואה.** הלוקח וגם המוכר יודע היה שלדעת כן קונה הלוקח הלכך עליה דמוכר כתיב לגלווי שימכור לו צפני מקומות וכיון דלא פירש לא מקבל לוקח: **כשני מקומום.** בשני^י שדות דאיכא טורח מרובה צמרישה חריעה וקצירה צפני שדות יותר משדה אחד גדול צידה: **אפחות מינן.** כלומר משום סיפא דקמני פחות מכאן נמדדין עמה תנא רישא נקעים וסלעים דלאו צני זריעה נינהו לאשמועינן דאיכא דהוו פחות אע"ג דלאו צני זריעה נינהו נמדדין עמה. ורואה ר' יוחנן רישא דקמני דומיא דסלעים הוא רשא נמי אי לא הוי דומיא דסלעים שדן נמדדין עמה כיון דהוי מקום חשוב צפני עזמן דאין אדם רואה כו'. וגבי הקדש דלאמרן לעיל דיקא נמי דקמני דומיא דסלעים דלארעא נקיעין. **האריע** ד"ה צמריה לזריעה דומיא דסלעים קמני צפאין ראויה לזריעה אלא שאנו דוחקים לתוך ה"ה צמריה לזריעה והא דנקט שאין ראוין לזריעה דומיא דסלעים קמני: **טרישן שאמר.** צמנתיתין פחות מיכן נמדדין עמה והוא הדין לנקעים מלאים מים דלא חזו לזריעה ה"מ דנמדד כגון דלא הוו אלא בית ארבעת קצין צין כולן כי מנרפת להו כההוא בית כור והוא הדין לקציים צחי' כור אצל טפי מד' קצין לא מקבל לוקח דהא בית כור עפר אומי ליה מוכר ללוקח וכולי האי לא מחיל איניש: **והוא שמונעין.** הנהו ארבע קצין: **בזמאש קצין.** שמופחרין בכל חמשת קצין וכל שכן אם מופחרין יותר כגון בששה או צ' קצין דצטילי אצל אם אינן מפחרין אלא צד' קצין ומחצה כמו שמכונסין דמו ולא צטילי ואין נמדדין עמה דכאכאן אחת רחבה ד' קצין דמי. ודוקא ד' קצין אצל פחות מד' קצין כיון דאין גבוהין עשרה אפילו הוי סלע אחת נמדדין עמה: **רז חייא בר אבא אמר רבי יוחנן.** אפילו מונעלין צטפי מה' קצין כרלופים דמו ואין נמדדין עמה וכל שכן צה' קצין דלא נמדדין עמה עד שיהו מונעלין צרובה של שדה כגון דבית כור היה ט"ו סאין ורובו הוי ט"ו סאין וד' קצין היינו ט"ו רבעים רבעי הקצ נמלאו ד' קצין המונעלין צרובה של שדה היינו רובע לכל סאה אצל צויתא מרובע לסאה חשיצי כמכונסין ולא צטילי ואין נמדדין עמה: **צעי רב חייא בר אבא.** בהך מילתא דרבי יוחנן דאמר והוא שמונעלין צרובה של שדה פשיטא לי דאם מפחרין כל הארבע קצין בכל רובע של בית כור צשוה כגון רובע לסאה ט"ו רבעין וט"ו סאין דבטל אלא הכי קמבעיא לי אם רובן של ד' קצין דהיינו ט"ו

אין נמדדין עמה. לפי חשבון הכתוב צפרשה^א וליכא למימר אין נמדדין עמה דלא קדשי כלל דהא תנן בשליה המוכר את הבית (לעיל דף ע"א). המקדיש את השדה הקדיש את כולו אפי' צור וגת כ"ש סלעים ונקעים ככ"ס ועוד דא"כ מאי הוי פריך צמ' הכי והמניא שדה כו' התם

אין נמדדין עמה פחות מכאן נמדדין עמה^ב ואמאי לקדשו באנפי נפשיהו וכי תימא כיון דלא הוי בית כור לא קדשי והא תניא שדה מה ת"ל לפי שנאמר יזרע חומר שעורים בענין הזה מנין לרבות לתך וחצי לתך סאה תרבה וחצי תרבה ת"ל שדה מכל מקום אמר רב עוקבא בר חמא^א הכא נבקעים מלאים מים עסקינן דלאו בני זריעה נינהו דיקא נמי דקתני דומיא דסלעים שמע מינה אי הכי אפי' פחות מכאן נמי הנהו^ב נגאלי דארעא מיקרו שדרי דארעא מיקרו הכא מאי אמר רב פפא^א אע"פ שאין מלאים מים מאי טעמא אין אדם רוצה שיתן מעותיו במקום אחד ויראו לו כשנים ושלשה מקומות מתקף לה רבינא והא דומיא דסלעים קתני מה סלעים דלאו בני זריעה נינהו אף הני נמי דלאו בני זריעה נינהו כי קתני דומיא דסלעים יאפחות מכאן: ^ד (פחות מכאן נמדדין עמה): אמר ר' יצחק ישרשים שאמרו בית ארבעת קבין אמר רב עוקבא בר חמא והוא שמובלעין בחמשת קבין רב חייא בר אבא אמר רבי יוחנן והוא שמובלעין ברובה של שדה בעי רב חייא בר אבא רובן במעוטה ומעוטן ברובה מהו יתיקו^ב בעי רבי ירמיה כשיר

קג.

בית כור פרק שביעי בבא בתרא

עין משפט ונר מצוה

א א מיי פ"ד מהל' ערכין
ב ג מיי סמך עין קלא:
ז ב ג מיי פכית מהל' מכירה הל' א סמך עין
כ טו"ש מ"מ ס' רית ספ"ק:
ח ד ה ו מיי שם הל' ג
טו"ש מ"מ ס' צ:
ז ב ז מיי שם טו"ש שם ספ"ק ג:

רבינו גרשום

הכי אתא לאשמועינן דאי חזיא אותה שדה טפי דאי גריצא טפי אינה נחשבת לעולם אלא חומר ב' שקל כסף: אינם נמדדים עמה. ומשפט דאינם מקדשים ואמאי לא הוין מקדושיין. וליקדשו הני נקעים והני סלעים באנפי נפשיהו בלא מדרה. וכי תימא כיון דלא חזיון הנהו נקעים וסלעים בית כור ומשום הכי לא אמרת דלפי שכן נחשבים צפני עזמן אין נמדדין עמה ליקדשו אע"ג דהן נחשבינן באנפי נפשיהו: **א"ה הביא אפי' פחות מכאן נמי.** לשון אי הכי מגומגם דמשמע דאי לא דאפוקינא צנקעין מלאים מים הוה אמי שפיר והא מסלעים לעולם איכא למיפךר שאיןן ראוין לזריעה דהשתא נמי פריך מייניהו מדאצטרךך לשנויי שידרי דארעא מיקרו ומיהו צמנה מקומות מני למימר ולטעמיך ולא קאמר ועוד אומר ר"י דמעיקרא לא ס"ד דצעין שיהא רחא לזריעה אלא אפי' לא יהא רחא לזריעה קדושה לפי חשבון צני זרע חומר שעורים ומשום הכי הוה אפי' שפיר פחות מכאן הוי הכל שדה אחת וגבוהין עשרה או עמוקין י' חשובין צפני עזמן אצל השתא דקאמר דצעין רחוי לזריעה אפי' פחות מכאן נמי: **ב"ה** קתני נמי דומיא דרשעים אפחות מכאן. אע"פ שדוק עזמו לומר כן פחות מכאן מכל מקום שפיר קאמר לעיל דיקא נמי דמשמע טפי דאגבוהים עשרה קתני דומיא דסלעים דהא צרישא הוא דקמני סלעים ונקעים: **אם**

כסיר

מתני' פחות מיכן נמדדין עמה אע"ג דמלאין מים אין נמדדין וכדפרשי' י קתני מתני' פחות מיכן נמדדין עמה אמר ר' יצחק סלעים וטרשיים שאמר. דפחות מיכן דנמדדין כשהן בת ד' קבים שהן גופן הסלעים אם י' מקדושיין ביחד לא היו דבר חשוב באנפי נפשיהו וכגופה של קרקע דימא אבל מחכמים ויתר יומי' קבין היו דבר חשוב אע"ג דנמדדין טפי אין נמדדין: אמר רב עוקבא. אימתי קתני ר' יצחק ד' קבין דנמדדין והוא שמובלעין הנהו טרשיין בבית זרע ה' קבין והואיל דהנך טרשיין ד' קבין לא היו חשיבי כפסל נמדדין עם השדה וכל שכן אם מובלעין בתוך ו' קבין או ד' או ח' אבל אי מובלעין בכציר מהו קבין לא היו מפחרין כל כך והוי חשיבי בפני עצמן ואין נמדדין. ור' חייא מחמיר טפי מרב עוקבא דר' חייא בעי דליהו טרשיין ד' קבין מונעלין מפחרין ברובה של שדה ואמטול הכי נמדדין עמה אבל אי מובלעין במעוטה של שדה אע"ג דמפחרין בה' קבין או ד' או ח' אין נמדדין עמה דדבר חשוב בפני עצמו הוא: בעי ר' חייא. להיכא דמובלעין הן כולן טרשיין ברובה של שדה פשיטא לי דר' יוחנן דאמר דנמדדין דלא שריבי בפני עצמן. אלא הא כמביא לי אי רובן של הנהו טרשיין הללו במעוטה של שדה מהן מי אמרינן והואיל הריבון של שדה כמאן דאיתגיהו כולן דמי ואין נמדדין דבר חשוב בפני עצמו לא דלמא הואיל דליהוינא כולן הנהו חשוב במעוטה של שדה לא הוי דבר חשוב ונמדדין דמפחרין דמי. והיכא דרובן דסלעין מונעלין ברובה של שדה חזיתין מונעלין ברובה של שדה ואם מלאה היא: בעי ר' ירמיה. ב' קבין אליבא דרב עוקבא דאמר שמובלעין בה' קבין משום הכי נמדדין עמה וכל שכן אי מובלעין בטפי מהאי שיעורא דנמדדין בין אליבא דר' חייא דאמר שמובלעין ברובה של שדה נמדדין אליבא דרכולהו קאי בעי ר' ירמיה אם עשוין הנהו סלעים

^[א] נראה דל"ל ומה ת"ל אשר לא משדה אחתה או כבר אמר וכי כ"ל ומהו כתיב מפיק לה מקרא דאם נגאל יגאל וצ' ומי'ה רשעים.